

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
2014/01371-7 008

Dato
16.05.2014

Høring - endring i utlendingsforskriften (engangsløsning for lengeværende barn)

Vi viser til høringsbrev av 11. april 2014 vedrørende ovennevnte.

Politidirektoratet har forelagt høringen for Politiets utlendingsenhet (PU). PUs høringssvar av 5. mai 2014 følger vedlagt i kopi, og er innarbeidet i Politidirektoratets uttalelse.

Innledning

Høringen gjelder forslag om å endre utlendingsforskriften slik at det kan gjennomføres en engangsløsning om oppholdstillatelse for en gruppe barn og deres familier som har oppholdt seg lenge i Norge. Forslaget er en del av samarbeidsavtalen mellom Høyre, KrF, Venstre og FrP, og skal være en midlertidig bestemmelse for en avgrenset gruppe. Bestemmelsen vil bli opphevet når aktuelle saker er ferdigbehandlet.

Den nye forskriftsbestemmelsen vil gjelde barn som per 30. september 2013 hadde oppholdt seg i Norge i minst tre år, og som fortsatt oppholder seg i Norge. Videre er det en forutsetning at barnet eller barnets foresatte har søkt om asyl, at Norge må ha en returavtale med det landet barnet kommer fra samt at foreldrene/barnet må medvirke til å avklare barnets identitet.

Politidirektoratets vurdering

Hvem som omfattes av ordningen

Hva gjelder forslaget om at bestemmelsen skal gjelde for barn (under 18 år) som per 30. september 2013 har vært i Norge i tre år, fremholder PU at det her kan oppstå spørsmål om hva som skal regnes som skjæringstidspunkt i de sakene der barnet fyller 18 år. Spørsmålet vil gjøre seg gjeldene både der barnet kan få tillatelse som hovedperson og der det kan få tillatelse som enslig mindreårig søsken under 18 år, jf. forslaget til den nye forskriftsbestemmelsen tredje ledd. PU mener det her bør presiseres nærmere om skjæringstidspunktet skal være 30. september 2013, datoen for omgjøringsanmodningen, eller datoen for den nye avgjørelsen fra UNE, herunder om bestemmelsen i utlendingsloven § 50 skal gis anvendelse ved vurderingen. Politidirektoratet er enig i at dette bør presiseres.

Videre fremgår det av den nye forskriftsbestemmelsen at foreldre og enslige mindreårige søsken i utgangspunktet også skal gis oppholdstillatelse dersom dette gis til barn som

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

omfattes av bestemmelsen. Forutsetningen for opphold er at familiemedlemmene bor sammen med barnet. PU peker på at det også her kan oppstå spørsmål om hva som skal regnes som skjæringstidspunkt, og at det bør presiseres om det er tilstrekkelig å bo sammen med barnet fra fremsettelsen av omgjøringsanmodningen eller om de også må ha bodd sammen forut for dette. PU fremholder at det uansett må legges til grunn at det er en forutsetning for oppholdstillatelsen, og et vilkår for fornyelsen av den, at familiemedlemmene fortsetter å bo sammen med barnet. Politidirektoratet tiltrer PUs merknader.

Returavtale

Politidirektoratet mener at vilkåret om at det skal foreligge en returavtale som har trådt i kraft etter at søknad er fremmet/barnet er født, kan slå uheldig og tilfeldig ut for den enkelte søker som ikke kommer fra land med en slik avtale. For noen land fungerer ikke samarbeid om retur på tross av avtalene. Politidirektoratet kan ikke se at det er gjort rede for hva som er bakgrunnen for vilkåret, heller ikke i samarbeidsavtalen, og savner en nærmere begrunnelse for dette.

Om dette uttaler PU at det fremstår som fornuftig at returavtalens ikrafttredelsestidspunkt er avgjørende. De ønsker imidlertid å gjøre oppmerksom på at noen av avtalene i liten grad etterleves av landets myndigheter, eksempelvis avtalen med Etiopia. I disse sakene er det ikke mulig for PU å iverksette vedtakene fra UDI/UNE dersom utlendingene selv ikke samarbeider om retur. Det er også eksempler på saker der familier med barn har søkt om beskyttelse som borgere av land Norge ikke har returavtaler med, men der PU, etter endelig avslag fra UNE, har fått verifisert at familiene kommer fra land der det foreligger en slik avtale.

Klargjøring av identitet

Når det gjelder kravet om å bidra til å klargjøre identiteten, gjelder dette i følge forslaget, etter at omgjøringsanmodning etter engangsløsningen er levert. Vi forstår det slik at fremlagt falsk identitet tidligere i prosessen ikke skal få noen konsekvenser for (voksne) søkere som senere bidrar til å klargjøre sin identitet. Politidirektoratet stiller spørsmål ved om dette innebærer at personer som kan ha begått straffbare handlinger etter straffeloven §§ 108 eller 182, vil få straffritak. Dette kan i så fall gi uheldige signaler. PU uttaler om dette at det bør vurderes nærmere om familier som tidligere har hevdet at de kommer fra land uten returavtale, som nevnt over, skal omfattes av den nye forskriftsbestemmelsen. PU mener at det er gode grunner for å gjøre unntak for nevnte saker.

Ilagt straff for dokumentfalsk kan også danne grunnlag for utvisning etter utlendingsloven § 66 bokstav b, og det sies i høringsbrevet at i de tilfellene vilkår for utvisning er til stede, skal det ikke gis engangsamneste. Politidirektoratet mener at det bør redegjøres nærmere for hvordan politiet skal forholde seg til slike saker.

Politidirektoratet kan ikke se at det er sagt noe om hvem som har ansvar for å fremlegge dokumentasjon for barn som ikke har slektninger i Norge, og mener at dette bør avklares.

Politidirektoratet mener videre at det kan stilles spørsmål ved kravet om at slektninger som barna har kommet sammen med skal bidra til å fremlegge dokumentasjon for mindreårige familiemedlemmer, når de selv ikke får oppholdstillatelse. Det kan foreligge ulike motiver for at disse slektningene ikke medvirker til slik fremleggelse, og manglende medvirkning vil gå utover det mindreårige barnets rett til opphold i Norge.

Økonomiske og administrative konsekvenser

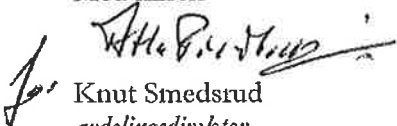
Det er ikke omtalt i høringsbrevet at forskriftsbestemmelsen vil ha noen økonomiske og administrative konsekvenser for politiet, og Politidirektoratet legger derfor til grunn at politiet verken skal motta søknader, forberede saker eller bistå i ID-arbeidet.

PU peker på at det synes fornuftig at det ikke må fremsettes en ny søknad om oppholdstillatelse på bakgrunn av den nye forskriftsbestemmelsen, men at saksgangen initieres ved at det fremmes en omgjøringsanmodning til UNE. Politidirektoratet er enig i denne vurderingen.

Karantene

Politidirektoratet stiller avslutningsavis spørsmål ved om det skal iverksettes noen karantenebestemmelse frem til eventuell forskrift trer i kraft, slik at politiet ikke uttransporterer utlendinger som vil omfattes av engangsløsningen.

Med hilsen

Knut Smedsrud
andelingsdirektør

for
Kristine Langkaas
seksjonssjef

Saksbehandler:
Tone Grova Oppedal
Tlf: 23 36 43 35

Vedlegg:
Politiets utlendingsenhets
uttalelse av 05.05.2014

Politidirektoratet
v/ Tone Grova Oppedal
Pb 8051 Dep
0031 Oslo

JDs referanse
13/7207-TFN

Vår referanse
201400349-2

Dato
05.05.14

Høring – endring i utlendingsforskriften (engangsløsning for lengeværende barn)

Vi viser til høringsbrev av 11.04.14 fra Justisdepartementet om endringer i utlendingsforskriften (engangsløsning for lengeværende barn). I e-post av 14.04.14 har POD bedt om at merknader til høringen oversendes innen 05.05.14.

Forslaget har i sitt utgangspunkt i samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF, FrP og Høyre. Vi kommenterer derfor ikke bakgrunnen for forslaget nærmere. Av den grunn har vi ikke noen omfattende merknader til forslaget, utover innspillene nedenfor som knytter seg til praktiseringen av forskriftsbestemmelsen.

3.1 Urem som omfattes av engangsløsningen

Ordningen gjelder for barn som hadde oppholdt seg tre år i Norge per 30.09.13. Med barn menes personer under 18 år. Det kan oppstå et spørsmål om hva som er skjæringstidspunktet i de sakene hvor utlendinger blir 18 år. Dette vil både gjelde for det barnet som kan få tillatelse som hovedperson og for enslige søsken under 18 år, jf. den nye forskriftsbestemmelsens tredje ledd. Skal skjæringstidspunktet være 30.09.13, datoen for fremsettelsen av omgjøringsanmodningen eller datoen for den nye avgjørelsen fra UNE? Vi mener at departementet bør presisere dette nærmere, herunder om bestemmelsen i utlendingsloven § 50 skal gis anvendelse ved denne vurderingen.

Foreldre og enslige mindreårige søsken skal i utgangspunktet også gis oppholdstillatelse når et barn gis tillatelse etter den nye forskriftsbestemmelsen. Det er en forutsetning at familiemedlemmene bor sammen med barnet. Også her kan det oppstå et spørsmål om hva som skal være skjæringstidspunktet. Er det tilstrekkelig at de bor sammen med barnet fra tidspunktet for fremsettelsen av omgjøringsanmodningen eller må de også ha bodd sammen forut for dette? Uansett legger vi til grunn at det er en forutsetning for oppholdstillatelsen, og et vilkår for fornyelse av den, at familiemedlemmene fortsetter å bo sammen med barnet.

Selv om det nå etableres et nytt (og midlertidig) oppholdsgrunnlag, synes det fornuftig at det ikke må fremsettes en ny søknad om oppholdstillatelse for barna og familiene som mener å være omfattet av ordningen. Etter vårt syn er det fornuftig at saksgangen initieres ved at det fremmes en omgjøringsanmodning til UNE.

Politiets utlendingsenhet

Besøk: Christian Krohgs gt. 32
Post: Postboks 8102 Dep, 0032 OSLO
Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 34 24 80
E-post: politiets.utlendingsenhet@politiets.no

Org. nr.: 986 210 504 mva
Bankgiro: 7694.05.10836

3.2 Nærmere vilkår for oppholdstillatelse

Det er et vilkår for oppholdstillatelse at barnet kommer fra et land som Norge har returavtale med. Videre må avtalen ha trådt i kraft etter at søknaden om beskyttelse ble fremsatt.

Etter vårt syn er det fornuftig at det er avtalens ikrafttredelsestidspunkt vil være avgjørende. Vi ønsker likevel å gjøre oppmerksom på at noen av avtalene i liten grad etterleves av hjemlandets myndigheter, for eksempel avtalen med Etiopia. I disse sakene har det ikke vært mulig for PU å få iverksatt vedtakene fra UDI/UNE, når utlendingene selv ikke har samarbeidet om retur.

Det er noen eksempler på saker hvor familier med barn har søkt beskyttelse som borgere av land som Norge ikke har returavtaler med. PU har etter endelig avslag fra UNE fått familiene verifisert som borgere av land som Norge har returavtale med. For eksempel har PU fått verifisert noen familier som borgere av Armenia, selv om de selv aldri har hevdet å komme fra dette landet.

Det er forutsetning for tillatelse etter den nye forskriftsbestemmelsen at utlendingene medvirker til å avklare identiteten til seg og sine barn. Denne vurderingen skal bare være fremtidsrettet, og det skal ikke legges vekt på i hvilken grad de tidligere under den ordinære asylsaksbehandlingen har medvirket til å avklare identiteten. Vi mener at det for de sakene som er nevnt i det foregående avsnittet bør vurderes nærmere om de er meningen at de skal kunne omfattes av den nye ordningen for lengeværende barn. Det er etter vårt syn gode grunner for å gjøre unntak fra akkurat disse sakene.

Med hilsen

Kristin Ottesen Kvigne
Sjef PU

Jan Olav Frantsovold
Afdelingsdirektor

